

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๘/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๕๓

วันที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ระหว่าง { นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา กับคณะรวม ๑๕ คน ผู้ร้อง
นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ผู้ถูกร้อง

เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ตี้นศลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๒๖๘ และมาตรา ๒๖๖ (๑) หรือไม่

ประธานวุฒิสภามีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สว ๐๐๐๘/๑๔๓๘ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ส่งคำร้องของนายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา และคณะสมาชิกวุฒิสภารวม ๑๕ คน ผู้ร้อง ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการตี้นศลงความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ผู้ถูกร้อง ด้วยเหตุกระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๒๖๘ และมาตรา ๒๖๖ (๑)

- ๒ -

คำร้องของผู้ร้องอ้างว่า นายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้มีหนังสือ ที่ กต ๑๓๐๓/๒๓๕๕ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงผู้ถูกร้อง โดยมีข้อความในข้อ ๒.๔ ระบุว่า “ลดและแยกการเชื่อมโยงระหว่าง พ.ต.ท. ทักษิณ กับนายกรัฐมนตรีกัมพูชา และฝ่ายค้านในประเทศไทย ด้วยการลดและขจัดเงื่อนไขที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการของฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล โดยรัฐบาลควรแสดงท่าทีและความเห็นต่าง ๆ อย่างมีเอกภาพและเป็นระบบ การตอบโต้รัฐบาลกัมพูชาอย่างสุขุม มีสติ ไม่หวั่นไหว และกระทบประชาชนน้อยที่สุด จะมีส่วนสำคัญในการ “ครองความนิยม” ฝ่ายสนับสนุนรัฐบาล ที่สำคัญควรเร่งแปรความรู้สึก “สะใจ” หรือสนับสนุนรัฐบาลเป็น “ความเข้าใจ” โดยอาศัยการประชาสัมพันธ์ และบริหารจัดการ “เวลา” ให้เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลไทยที่สุด โดยการเร่งการพิจารณาคดีต่าง ๆ ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ที่ยังคงค้างอยู่” การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศขอให้ผู้ถูกร้อง “เร่งการพิจารณาคดีต่าง ๆ ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ที่ยังคงค้างอยู่” จึงเป็นการกระทำในนามรัฐมนตรีคนหนึ่งในรัฐบาลที่มีผู้ถูกร้องเป็นนายกรัฐมนตรี

เมื่อพิจารณาหน้าที่และความรับผิดชอบของนายกรัฐมนตรีจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และจากแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ อม. ๑/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑ หน้า ๒๓ ถึงหน้า ๒๔ แล้ว ทำให้เข้าใจได้ว่า นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับ ควบคุม ดูแลการกระทำของรัฐมนตรีทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศมีหนังสือถึงผู้ถูกร้อง โดยมีข้อความว่า “เร่งการพิจารณาคดีต่าง ๆ ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ที่ยังคงค้างอยู่” จึงอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำของนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลด้วย เนื่องจากนายกรัฐมนตรีต้องรับผิดชอบร่วมกับรัฐมนตรีตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๘ คณะรัฐมนตรี มาตรา ๑๗๑ วรรคหนึ่ง ประกอบกับการรับหนังสือราชการดังกล่าวของผู้ถูกร้องเป็นการกระทำที่รับรู้ถึงแนวความคิดของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไปด้วย ผู้ถูกร้องจึงมีพฤติการณ์ที่อาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๒๖๖ (๑) ด้วย

- ๓ -

ต่อมา ประธานวุฒิสภามีหนังสือ ที่ สว ๐๐๐๘/๑๖๔๕ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๓ แจ้งว่า นางสาวสุมล สุตะวิริยะวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งร่วมเข้าชื่อในคำร้องฉบับวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ กราบเรียนประธานวุฒิสภา ขอดอนรายชื่อออกจากคำร้องดังกล่าว

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้วินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) หรือ (๑๑) หรือมาตรา ๑๑๕ (๓) (๔) (๕) (๗) หรือ (๘) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่”

มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ...(๓) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ หรือมาตรา ๒๖๙” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๓) (๕) หรือ (๗) หรือวรรคสอง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า สมาชิกวุฒิสภาผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาเพื่อส่งคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่ขอให้วินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามมาตรา ๑๘๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต้องเป็นไปตามมาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) โดยบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาว่าความเป็นรัฐมนตรี

- ๔ -

ของรัฐมนตรียกคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และให้ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คำร้องนี้ สมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๑๕ คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนี้ เข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาว่าความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และเมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องของผู้ร้องแล้วส่งคำร้องนั้นมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวหรือไม่ ตามหนังสือลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๓ แต่ต่อมานางสาวสุมล สุตะวิริยะวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งร่วมเข้าชื่อในคำร้องนี้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ กราบเรียนประธานวุฒิสภา ขอดอนรายชื่อออกจากคำร้องนี้ และประธานวุฒิสภาได้ส่งหนังสือดังกล่าวตามทางการต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๓ ทำให้จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาเหลือเพียง ๑๔ คน ซึ่งเป็นจำนวนน้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนี้ คือ จำนวน ๑๕๐ คน ดังนั้น คำร้องนี้จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้วินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้วินิจฉัย

- ๕ -

(คำสั่งที่ ๘/๒๕๕๓)

(นายจรูญ ภัทศิรนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ